

1. Стефурак Ю.П. Збереження генофонду гуцульської породи коней // Матеріали наук.-вироб. конф. "Нові методи селекції і відтворення високопродуктивних порід і типів тварин".—К.: Асоціація "Україна".—1996.—С. 199.

2. Дубровская Р.М. Методические указания по изготовлению сывороток-реагентов для определения групп крови и использованию их при контроле происхождения лошадей.— М.: Колос, 1983.— 24 с.

3. Стоянов Р.О., Козленко Л.В., Павленко П.М. Аналіз генетичної структури деяких порід коней за маркерами груп крові //Науковий вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. Гжицького.— Львів, 1999. — Вип. 3.— Ч. 1.— С. 243—245.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.082.31.

В.П. Ткачук, Й.З. Сірацький, В.М. Вишневецький

ПОРІВНЯЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОФОНДУ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ М'ЯСНИХ ПОРІД НА МАТКАХ ЧОРНО-РЯБОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ ПОЛІССЯ

Викладено результати вивчення динаміки росту живої маси молодняку чорно-рябої породи та її помісей з поліською, симентальською, українською та волинською м'ясними породами

За умов ринкової економіки, як свідчить досвід передових країн світу — Америки, Канади та ін., економічно вигідне одержання високоякісної тваринницької продукції можливе лише від тварин спеціалізованого напрямку продуктивності. Поліпшення ведення селекційного процесу, створення нових порід, типів, впровадження нових технологій сприятиме підвищенню виробництва продукції тваринництва.

Для порівняльного вивчення ефективності використання плідників спеціалізованих м'ясних порід на матках чорно-рябої породи було закладено дослід. Робота щодо вивчення росту, розвитку молодняку проводилася на базі колективного сільсько-господарського підприємства "Полісся" Овруцького району Житомирської області. Експерименти здійснювалися шляхом науково-виробничого дослідження згідно із схемою (табл.1).

© В.П. Ткачук, Й.З. Сірацький, В.М. Вишневецький, 2000

Розведення і генетика тварин. 2000. Вип. 33

1. Схема дослідю

Групи	Порода, породне поєднання	Стать	n
Перша контрольна	Українська чорно-ряба × українська чорно-ряба	Телички	10
		Бички	10
Дослідні: друга	Українська чорно-ряба × поліська м'ясна порода	Телички	10
		Бички	10
третя	Українська чорно-ряба × симентальська м'ясна порода (американської селекції)	Телички	10
		Бички	10
четверта	Українська чорно-ряба × українська м'ясна порода	Телички	10
		Бички	10
п'ята	Українська чорно-ряба × волинська м'ясна порода	Телички	10
		Бички	10

Відповідно до схеми дослідю сформовано одну контрольну і чотири дослідні групи тварин по 10 голів бугайців і теличок у кожній. У контрольну групу ввійшли тварини місцевої української чорно-рябої породи, у другу (дослідну) — тварини поліської м'ясної породи (ПМП) — 1/2 чорно-рябої і 1/2 ПМП, у третю дослідну — симентальської м'ясної (СМ) (американської селекції) — 1/2 чорно-рябої і 1/2 СМ, у четверту дослідну — української м'ясної породи (УМП) — 1/2 чорно-рябої і 1/2 УМП та у п'яту дослідну групу — волинської м'ясної породи (ВМП) — 1/2 чорно-рябої і 1/2 ВМП.

Молодняк на дослід відбирався при народженні. Піддослідні групи сформовані протягом двох місяців. Тварини перебували групами (n=20) в однакових умовах годівлі й утримання.

Динаміка живої маси піддослідних бугайців від народження до 6-місячного віку наведена в табл. 2.

Насамперед потрібно зазначити, що телята при народженні

2. Динаміка живої маси піддослідних бугайців, кг

Показники	Групи				
	перша	друга	третя	четверта	п'ята
<i>Новонароджені</i>					
M±m	26,7±0,4	36,5±0,7	38,8±0,6	31,0±1,1	29,2±0,7
s	1,5	2,6	2,4	4,5	2,6
C _v	5,61	7,12	6,51	14,5	8,90
<i>3 місяці</i>					
M±m	77,5±0,5	47,0±0,7	99,0±1,5	93,3±1,0	87,0±0,8
s	2,3	3,1	6,0	4,3	3,4
C _v	2,96	3,19	6,06	4,60	3,90
<i>6 місяців</i>					
M±m	135,0±0,4	137,5±1,0	188,0±0,4	178,0±0,8	170,0±0,9
s	3,7	4,1	1,7	3,4	3,8
C _v	2,74	2,24	0,90	1,91	2,23

мали середню живу масу, що значною мірою сприяло відсутності важких отелень. Найменшу живу масу мали бугайці від чорно-рябих плідників, найбільшу — від бугаїв симентальської м'ясної породи. Різниця живої маси між групами становила: другої до першої — 9,8 кг, третьої до першої — 11,3, четвертої до першої — 4,3, п'ятої до першої — 2,5 кг. З віком спостерігаються зміни в живій масі між бугайцями контрольної та дослідних груп, причому перевагу в живій масі мають бугайці дослідної групи. Так, у тримісячному віці різниця становила: другої до першої — 19,5 кг, третьої до першої — 21,5, четвертої до першої — 15,8, п'ятої до першої — 9,5 кг і у 6-місячному віці другої до першої — 51,5 кг, третьої до першої — 53, четвертої до першої — 43, п'ятої до першої — 35 кг.

Інтенсивнішу енергію росту мають бугайці симентальської м'ясної породи, поліської м'ясної, української м'ясної, волинської м'ясної породи порівняно з бугайцями української чорно-рябої породи.

Коефіцієнт мінливості у тварин контрольної групи був у межах від 2,74 до 5,61%, у тварин дослідних груп — від 0,90 до 14,5%. У бугайців дослідних груп спостерігається зменшення коефіцієнта мінливості з віком, а це свідчить про те, що тварини з віком стають більш однотипними за живою масою, що зу-

мовлено пристосованістю до технологічних умов внаслідок індивідуальних особливостей тварин.

Таким чином, встановлено, що в умовах КСП "Полісся" Овруцького району Житомирської області інтенсивніший ріст спостерігається у тварин м'ясного напрямку продуктивності, особливо у бугайців-помісей симентальської породи. Це є важливим фактором збільшення виробництва м'ясної яловичини при однакових витратах корму.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.22/28.082.2

А.М. Угнівенко

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ БУГАЙЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ ЗА ВЛАСНОЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ

Встановлено, що при оцінці м'ясних бугайців за власною продуктивністю основними ознаками слід вважати живу масу і індекс крупності тіла (ІКТ) в 15 міс., середньодобовий приріст від 8 до 15 міс. та запліднюючу здатність сперми.

З урахуванням сучасної тенденції до збільшення довгорослості м'ясної худоби практичного значення набуває встановлення для української м'ясної породи оптимального строку контрольного вирощування на випробуванні, а також розробка методики оцінки плідників за власною продуктивністю.

Методика досліджень. Випробування бугайців ($n=39$) за власною продуктивністю до 24-місячного віку проводили згідно з існуючою методикою [1] в КСП "Воля" Золотоніського району Черкаської області. Власну відтворну здатність бугая визначали за запліднювальною здатністю сперми — за ефектом від першого осіменіння. Типи будови тіла визначали методом модельних відхилень [2], використавши запропонований нами [3] індекс крупності тіла (ІКТ).

Результати досліджень. Вивчення особливостей росту бугайців (без врахування типу будови тіла) показало, що молод-

© А.М. Угнівенко, 2000

Розведення і генетика тварин. 2000. Вип. 33